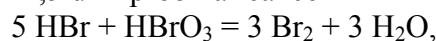

Úloha 1-3 Reakční rychlost

Okamžitá rychlost změny koncentrace kyseliny bromovodíkové v systému, v němž při konstantní teplotě a konstantním objemu $V = 1,5 \text{ dm}^3$ probíhá reakce

má hodnotu $\text{dc}_{\text{HBr}}/\text{d}\tau = -3 \text{ mol m}^{-3} \text{ h}^{-1}$. Vypočítejte

(a) reakční rychlost J , vztahující se k této stechiometrické rovnici,

(b) rychlost změny koncentrace HBrO_3 a Br_2 ,

(c) rychlost změny celkového látkového množství v systému.

[(a) $J = 9 \cdot 10^{-4} \text{ mol h}^{-1}$, (b) $\text{dc}_{\text{HBrO}_3}/\text{d}\tau = -0,6 \text{ mol m}^{-3} \text{ h}^{-1}$, $\text{dc}_{\text{Br}_2}/\text{d}\tau = +1,8 \text{ mol m}^{-3} \text{ h}^{-1}$, (c) $\text{dn}/\text{d}\tau = 0$]

Řešení:

$$\frac{\text{dc}_{\text{HBr}}}{\text{d}\tau} = -3 \text{ mol m}^{-3} \text{ h}^{-1}$$

$$\text{konstantní } V = 1,5 \text{ dm}^3 = 1,5 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$$

složka i	ν_i
HBr	-5
HBrO ₃	-1
Br ₂	3
H ₂ O	3

(a) Reakční rychlost J

$$J = \frac{1}{\nu_i} \cdot \frac{\text{dn}_i}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{HBr}}} \cdot \frac{\text{dn}_{\text{HBr}}}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{HBr}}} \cdot \frac{V \cdot \text{dc}_{\text{HBr}}}{\text{d}\tau}$$

$$J = \frac{1}{(-5)} \cdot 1,5 \cdot 10^{-3} \cdot (-3) = 9 \cdot 10^{-4} \text{ mol h}^{-1}$$

(b) Rychlost změny koncentrace HBrO_3 a Br_2

$$J = \frac{1}{\nu_i} \cdot \frac{\text{dn}_i}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{HBr}}} \cdot \frac{\text{dn}_{\text{HBr}}}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{HBrO}_3}} \cdot \frac{\text{dn}_{\text{HBrO}_3}}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{Br}_2}} \cdot \frac{\text{dn}_{\text{Br}_2}}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{H}_2\text{O}}} \cdot \frac{\text{dn}_{\text{H}_2\text{O}}}{\text{d}\tau}$$

$$\frac{J}{V} = \frac{1}{\nu_i} \cdot \frac{\text{dc}_i}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{HBr}}} \cdot \frac{\text{dc}_{\text{HBr}}}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{HBrO}_3}} \cdot \frac{\text{dc}_{\text{HBrO}_3}}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{Br}_2}} \cdot \frac{\text{dc}_{\text{Br}_2}}{\text{d}\tau} = \frac{1}{\nu_{\text{H}_2\text{O}}} \cdot \frac{\text{dc}_{\text{H}_2\text{O}}}{\text{d}\tau}$$

$$\frac{\text{dc}_{\text{HBrO}_3}}{\text{d}\tau} = \nu_{\text{HBrO}_3} \cdot \frac{J}{V} = (-1) \cdot \frac{9 \cdot 10^{-4}}{1,5 \cdot 10^{-3}} = -0,6 \text{ mol m}^{-3} \text{ h}^{-1}$$

$$\frac{\text{dc}_{\text{Br}_2}}{\text{d}\tau} = \nu_{\text{Br}_2} \cdot \frac{J}{V} = (+3) \cdot \frac{9 \cdot 10^{-4}}{1,5 \cdot 10^{-3}} = +1,8 \text{ mol m}^{-3} \text{ h}^{-1}$$

$$(c) \frac{\text{dn}}{\sum \nu_i} = \frac{\text{dn}_i}{\nu_i}, \quad \sum \nu_i = 0$$

$$\frac{\text{dn}}{\text{d}\tau} = \frac{\sum \nu_i}{\nu_i} \cdot \frac{\text{dn}_i}{\text{d}\tau} = \sum \nu_i \cdot J = 0 \cdot 9 \cdot 10^{-4} = 0$$

Celkové látkové množství se s časem nemění.